2-10-27

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ། །ཀྱེ་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། གསོ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བགྱི། འཚོ་མཛད་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པ་ལས། སྟོན་པས་གསུངས་པ། ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །

Then again Sage *Yid les sKyes* (Yidlay Kye) made this request, “O Great Sage *Rig pa’i shes* (Rigpai Yeshi), how can one learn the section on methods of healing? May the Supreme Healer, the King of Physicians, please explain.” To this request, the Master replied, “O Great Sage, listen.

ནད་དེ་རྟོགས་ནས་ཇི་ལྟར་གསོ་བའི་ཕྱིར། །གསོ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གནས་བསྟན་པ། །དེ་ལ་གསོ་བའི་ཚུལ་དང་གསོ་ཐབས་གཉིས། །

The section on he methods of healing, deals with how to treat a disorder after it has been diagnosed. It is revealed in two categories: the therapeutic principle and the methods of treatment.

དང་པོ་ནད་ཀྱི་གསོ་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། །ནད་ལ་གསོ་ཐབས་དཔག་ཏུ་མེད་མོད་ཀྱང་། །གསོ་ཚུལ་མེད་ན་མུན་པར་མདའ་འཕེན་འདྲ། །དེ་ལ་གསུམ་སྟེ་སྤྱི་ཡི་གསོ་ཚུལ་དང་། །བྱེ་བྲག་པ་དང་ཁྱད་པར་གསོ་ཚུལ་ལོ། །

First, therapeutic principle is revealed as under: although there is innumerable healing mehods, without a proper therapeutic principle, it is like shooting an arrow in the darkness. There are three therapeutic principles: the general, specific and particular.

དང་པོ་ཇི་ལྟར་གསོ་དང་གང་གིས་གསོ། །སོས་པའི་ཚད་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན། །

The general therapeutic principle is revealed under three aspects: therapeutic technique, remedial measures and the signs of recuperation.

དང་པོ་རླུང་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྙེད་ནད། །རང་གནས་གསོག་པའི་དུས་སུ་བསལ་བར་བྱ། །ལངས་ཤིང་རྒྱས་ནས་ནད་གཞན་འཁྲུག་བྱེད་ཕྱིར། །གཞན་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བས་གསོ། །ནད་གཞན་སྐྱེས་ན་ནད་སྟོབས་གང་ཆེ་བཅོས། །

Firstly, most of the disorders such as *rlung* disorder should be treated during its accumulation stage. Since he manifestation and progression of disorder disturbs other disorders, it should be treated with appropriate compounds before it disturbs other disorder. If other disorder develops, then one should treat the one which is more critical.

གསོ་བའི་གཉེན་པོ་ཞི་དང་སྦྱོང་བ་གཉིས། །གསོག་དུས་ཞི་ལ་ལངས་ནས་སྦྱོང་བས་བཅོས། །ཞི་དུས་ཟས་སྤྱོད་གཟབ་ཅིང་མི་འཁྲུགས་བྱ། །འོན་ཀྱང་འཕྲལ་རྐྱེན་དུས་མིན་གསོག་ལྡང་ནད། །དུས་འདས་གསོ་དཀའ་འགྱུར་ཕྱིར་འཕྲལ་དུ་བསལ། །

Remedial measures involve two forms of treatment; pacification and evacuation. Pacification is recommended when a disorder is in the state of accumulation, whereas an aggravated disorder should be treated with evacuative measure. Care on diet and lifestyle must be taken in order to avoid disturbing other disorder during the course of pacification. However, due to certain immediate conditions, disorder may accumulate and manifest simultaneousely at an inappropriate season. If not treated in time, it may eventually become chronic and will be difficult to cure. Hence, it should be treated immediately.

སྨན་ཡང་ཉིན་ཞག་ཟས་དུས་རིགས་པ་ཡིས། །ནད་དང་སྦྱར་ཏེ་བཏང་ཚུལ་བཅུ་རུ་བཤད། །ཟས་མ་ཞོས་དང་ཟས་སྔོན་དབུས་དང་མཐར། །ཟས་ཁམ་ཟས་མཚམས་དུས་མེད་ཚེ་གྱུར་དང་། །ཟས་བཅས་ཟས་མནན་མཚན་མོ་བཏང་བའོ། །ནད་དང་མི་སྦྱོར་ཀུན་ལ་ཞུ་དུས་གཏོང་། །སྐྱོངས་པའི་ལུགས་ཏེ་ནད་ཐོག་འབབ་པ་དཀའ། །དུས་ལས་མ་འདས་རྡེའུ་ངོས་འཛིན་འདྲ། །

There are ten ways of administering medicines based on factors like the manifesting time of day, dietary habit, and their relation to the nature of disorder. The ten ways are medicines to be taken on an empty stomach early in the morning, just before a meal, in-between meal, just after a meal, with a meal, after a digestion of a meal, small doses but given more often, mixed with food, right before and right after a meal, and before bed. Administering medication only after digestion without considering he nature of a disorder is an unwise practice, and is difficult to affect the intended disorder. Therefore, the ability to administer appropriate medication at an appropriate time for the disorder is like identifying the correct pebble from a pile of stones.

ནད་གང་གསོ་དཔྱད་སྦྱར་ཡང་མཆིལ་སྣབས་མང་། །ལུས་ལྗི་དང་ཁ་མི་བདེ་ཟས་མི་འཇུ། །རྒྱུན་སྐམ་ཕོང་འདྲུལ་བཤང་གཅི་དུས་མིན་འབྱུང་། །ཤེད་ཆུང་སྐད་དམའ་ནད་རྩེ་མ་ཞིལ་རྟགས། །ནད་གང་ཞི་དུས་གོང་ལས་ལྡོག་རྟགས་འབྱུང་། །མ་ཞི་བཅོས་ཤིང་ཞི་ནས་ལྷག་མི་སྦྱར། །

In spite of giving appropriate treatment, persistent formation of saliva and mucous, experiencing heaviness of the body, loss of appetite, indigestion, constipation or loose bowel movements, irregular bowel movements and urination, physical weakness and low voice indicates non-abatement of the intensity of a disorder. Signs and symptoms which are opposite to the above occur when the disorder is cured. Treatment should continue till the disorder is fully cured and then no further remedy should be given after the disorder is fully cured.

བྱེ་བྲག་གསོ་བའི་ཚུལ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ། །མ་ཞུ་བཅས་དང་རང་རྒྱུད་གཞན་དབང་ངོ་། །

The specific therapeutic principle is of three: treating disorders associated with indigestion, disorders of an independent nature and dependent nature.

དང་པོ་དྲོད་ཆུང་ཟས་སྐྱོམ་མ་ཞུ་བ། །དེ་ཉིད་རླུང་སོགས་གནོད་བྱར་འདྲེས་པ་རྣམས། །སྨིན་དང་དྲོད་སྐྱེད་སྨན་གྱིས་རྩེ་བཅིལ་ལ། །རྟགས་ཐོབ་གང་དང་ཉེ་བའི་གནས་ནས་སྦྱང་། །སྙིང་འོག་རང་བྱུང་སྨན་གྱིས་དགག་མི་བྱ། །མ་སྨིན་མི་སྦྱང་ཞེན་ཕྱིར་ལུས་ཟུངས་འཇོམས། །དཔེར་ན་མ་ལངས་ཆང་ལ་ཆུ་བསིངས་བཞིན། །

Firstly, weak digestive heat causes indigestion which eventually combines with either *rlung* and other disorders or mingles with bodily constituents and waste products. For such nature of disorders, medicines for ripering and promoting digestive heat should be employed in order to control the severity of indigestion. Upon observing the signs of maturity, the disorders should be cleansed thoroughly depending on the passage nearest to the location of the disorder. However, if cleansing occurs of its own either through vomiting or diarrhea, no medication should be administered to stop the flow. Immature disorders should not be cleansed by medication as it will harm the bodily constituents because he disorder adheres to them. It is like draining out liquid from unfermented *chang*.

མ་ཞུ་མེད་པའི་རང་རྒྱུད་ནད་རྐྱང་དེ། །ནད་ཀུན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བསྟེན་པས། །ཐོག་མར་རླུང་འཇུག་དེ་ནས་གཞན་འཇུག་སྟེ། །དེ་དག་ཟས་སྤྱོད་སློང་བའི་དུས་མ་འཛོམས། །རང་གནས་གསོག་ཅིང་རིང་སྡོད་ཤུགས་མི་ཕྱིན། །དཔེར་ན་འཁྲུག་པ་བྱེད་པའི་ཤི་པོ་བཞིན། །བཙོར་ཡང་མི་ལྡོག་བར་དུ་མི་ལྡང་ཞིང་། །རྐྱེན་ཕྲད་ནུས་པ་རྙེད་དེ་གནས་ལས་ལྡང་། །དེ་དག་ཐོག་མར་རླུང་ཞུགས་ནད་འཁྲུགས་ཕྱིར། །འཇིག་ཅིང་འཇུ་བྱེད་ཟས་ཀྱིས་སྨིན་བྱས་པས། །ནད་འཁོར་རླུང་དེ་ཚར་གཅོད་ཁོང་པར་བསྡུ། །དཔེར་ན་ཆར་པ་འབེབས་པའི་རླུང་གནོན་འདྲ། །དེ་ནས་གང་དང་ཉེ་བའི་ལམ་ནས་སྦྱང་། །ཡན་ལག་ཕྱིར་གནས་ཁོང་དུ་མ་འདུས་ན། །རྩ་སྒོ་ཕྱི་དང་ནང་ནས་སྦྱངས་ལ་དབྱུང་། །

Disorders of an independent nature are those which are not associated either wih indigestion or with any other disorders. These disorders appear after encountering their specific causes, bringing in *rlung* disorder in the first phase, and often complementing with other disorders. Such disorders accumulate and remain at their own locations without manifesting themselves, until coming into contact with the arising conditions of diet, lifestyle and time. It is similar to a weak person who, after being defeated, would wait until he could secure support from others for retaliation. In the same way, the accumulated disorders, once coming into contact with their conditions will first secure strength and then manifest from their locations. Since *rlung* develops first and then disturbs other disorders, a diet capable of decreasing the strength of *rlung* and promoting digestion should be administered o ensure that the ripening of disorders does not occur. Consequently, the *rlung* that disturbs a disorder should be subdued and other dispersed disorders should be gathered internally. It is like subsiding wind prior to rainfall. Thereafter, disorders should be cleansed from he passage nearest to its locations. If the disorder could not be gathered internally, due to disorders being located on the outer part of the limbs, they should be dislodged by cleansing from the outer and inner channels.

གཞན་དབང་ཟླ་གཉན་བཅས་པའི་ནད་ཡིན་ཏེ། །རང་གི་གནས་ནས་ལངས་ནས་གནས་གཞན་ཕྱིན། །ཕྱིན་ནས་རང་གནས་ཐུ་མ་ལ་གནོད་འཁྲུག །དེ་སྟོབས་ཆུང་ན་རང་གནས་ཐུ་མ་གསོ། །ཕྱི་མ་སྟོབས་ཆེ་ཟླ་གཉན་དེ་བཅོས་པས། །རང་གནས་གནས་པ་བཅོས་མི་དགོས་པར་འཚོ། །དཔེར་ན་རྐུན་མོ་བསྟེན་པའི་རྗེ་བོ་བཞིན། །

Dependent disorders are the ones which combine with additional disorders. In this case, he disorder leaves is own place and moves o another place, and then retaliates and disturbs the

disorder that occupies its previous place. If the disorder at the secondary place is less critical, treat only the disorder which is in the primary place. If the succeeding disorder is more critical, treat the additional disorder; this will make the disorder at the primary place to settles in its own place and will be cured without treatment. It is like over-powering the gang leader who supports other burglers.

ཁྱད་པར་གསོ་བའི་ཚུལ་ལ་རྣམ་པ་དགུ། །མ་རྟོགས་དོགས་བཅས་གདིངས་མ་ཐོབ་པའི་ནད། །བྱི་ལ་འཇབ་པ་ལྟ་བུའི་སད་མདས་བཅོས། །ངོས་ཟིན་ངེས་པ་རྟེད་ཅིང་གདིངས་ཐོབ་ན། །སྒོ་ལ་དར་འཕྱུར་ལྟ་བུར་དངོས་སུ་བཅོས། །གཉེན་པོ་ཐོག་ཏུ་མི་འབབ་ནད་ལམ་གཟུང་། །རྟ་རྒོད་དཀྱུས་སུ་འཛུད་པ་ལྟ་བུར་བཅོས། །རྙིར་བཅོས་ནད་ལ་དམན་ལྷག་ལོག་པ་གསུམ། །བརྟགས་ལ་སྐྱར་མོ་ཉ་ལེན་བཞིན་དུ་བཅོས། །སྟོབས་ཆེན་ནད་ལ་སྨན་དཔྱད་ཟས་སྤྱོད་བཞི། །ལག་གཏོད་མི་ཤ་འཕྲང་ཕྲད་ལྟ་བུར་བཅོས། །སྟོབས་ཆུང་ནད་ལ་སྤྱོད་ལམ་ཟས་སྨན་དཔྱད། །སྐས་གདང་ལྟ་བུར་མས་འཛེག་རིམ་པས་བཅོས། །རྐྱང་པའི་ནད་ལ་དཔའ་བོས་དགྲ་འདུལ་བཞིན། །དེ་གཞིལ་གཞན་ལ་གནོད་མེད་སྦྱོར་བས་བཅོས། །ལྡན་འདུས་ནད་ལ་འདུ་བ་ཆ་སྙོམས་གཅེས། །གཙོ་བོས་དམེ་ཤོར་འཁྲུགས་རླུམས་ལྟ་བུར་བཅོས། །ཀུན་ལ་གནོད་བྱ་ལ་སོགས་ཆོས་བཅུར་སྦྲུར། །མཛོ་ཁལ་ལུག་ཁལ་ལྟ་བུར་འཚམ་པས་བཅོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

There are nine particular therapeutic principles. A disorder which is not fully understood, appears doubtful and on which one is not confident; these should be treated carefully on a trial basis like a stalking cat. Disorders having been understood fully, well determinedand confidently assested, these should be treated openly like hoisting a flag on a mountain top. In a case where the remedy does not strike the intended disorder, one must follow the pathway of the disorder carefully and then treat it like overpowering a wild horse after trapping it within narrow walls. When treating an old case previously treated by someone else, analyze the tree faults of the inadequacy, the excessiveness and the adverse treatment, and then treat the disorder accurately like a fish being caught by a heron. Serious disorders should be treated simultaneousely with the four-fold application of medicine, external herapy, diet and lifestyle; like confronting an enemy face to face at a narrow lane. Mirrow disorders should be treated with lifestyle, diet, medicine and external therapies successively, like climbing each rungs of a ladder. A single disorder should be treated with a remedy that cures it specifically without harming others, like a warrior conquering his enemy. While treating the combined disorders, it is important to restore the dynamic equilibrium like a chief resolving a family dispute. When treating every disorder, he ten features should be applied to give a balanced remedy like appropriately assigning *mdzo* load to a *mdzo* and a sheep load to a sheep.” Thus it was said.

བདུད་རྩི་སྙིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་གསོ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པའོ།།

This is the twenty-seventh chapter, which reveals the general therapeutic principles, from the Secret Quintessential Instructions on the Eight Branches of the Ambrosia Essence Tantra.